Een kijkje in de keuken

20 jaar Groenfonds Midden-Delfland (1)

Broertjes Ruben en Niels van Adrichem kijken naar het hooien van oud grasland. Foto Lizette van Adrichem-van der Kaaij.

Melkbochten, vliegende wandelpaden en 'oud grasland'. Enkele resultaten van het Groenfonds Midden-Delfland dat dit jaar 20 jaar bestaat. Hoe kijken de bestuurders die destijds aan de wieg stonden terug op dit instrument, wat is het geheim van de hoge participatiegraad en zijn de inspanningen voldoende zichtbaar voor de stedeling? In een drieluik geven we een kijkje achter de schermen van een fonds dat een belangrijke bijdrage levert aan de instandhouding van het unieke cultuurlandschap van Midden-Delfland. In deel 1 staan de boeren centraal.

Aanleiding voor de vorming van het Groenfonds was destijds de herontwikkeling van de Harnaschpolder en de gemeentelijke herindeling, waardoor de gemeente Midden-Delfland is ontstaan. Het fonds kent twee doelen: de instandhouding van een open, agrarisch cultuurlandschap en het versterken van de stad-landrelatie. Den Haag, Delft en Midden-Delfland voedden het fonds met een bedrag per opgeleverde woning of bedrijfskavel in de Harnaschpolder om zo de kwaliteit van het landschap een impuls te geven. Uit het rendement van dit vermogen bekostigt het Groenfonds activiteiten, die zijn gebundeld onder de verzamelnaam groenblauwe diensten. Het fonds werkt in de uitvoering nauw samen met de Agrarische Natuurvereniging Vockestaert en de coöperatie Heerlijk van Dichtbij.
Wessel van Vliet, secretaris van het fonds, benadrukt het belang van een levend landschap. 'Midden-Delfland is geen vitrinekast of vensterbank.' Hij is trots op de hoge participatiegraad, maar vraagt zich wel af of de inspanningen voldoende zichtbaar zijn voor stedelingen.

'Groenfonds Midden-Delfland bestaat 20 jaar. Gefeliciteerd én bedankt! Alles van waarde is weerloos, dichtte Lucebert. Maar in Midden-Delfland laten we gezamenlijk zien hoe je het waardevolle landschap weerbaar maakt: door boeren te belonen en de verbinding te zoeken met de steden.
Later dit voorjaar vieren we ons jubileum met een fotowedstrijd: houd daarvoor de media in de gaten. En voor nu: geniet van het kijkje in de Groenfondskeuken!'

Bart de Leede, voorzitter Groenfonds
namens de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland, Delft en Den Haag.

Werkgebied Groenfonds met groenblauwe diensten. Bron Groenfonds Midden-Delfland, 2025.

Haar tijd ver vooruit

Het gaat bij de groenblauwe diensten om het onderhoud van landschapselementen, zoals geriefhoutbosjes, natuurlijke oevers en erfbeplanting, naast maatregelen die de cultuurhistorie doen beleven, zoals schilderwerk van historische (bij)gebouwen, onderhoud van hooibergen en melkbochten. Plus de instandhouding van 'oud grasland' (zie kader), wat bijdraagt aan een grotere biodiversiteit. Hiervoor sluiten de deelnemers een contract van zes jaar voor maximaal € 6.000 per jaar, merendeels boeren en enkele particulieren. De vierde contractperiode is net ingegaan en het aantal deelnemers is ongeveer gelijk gebleven. De 83 aanvragers ontvangen in de periode 2024-2029 gemiddeld circa € 3.000 per jaar. Daarnaast versterkt het fonds de stad-landverbinding met vergoedingen voor boerderij-educatie en publieksactiviteiten op en rond het erf. Een bijzonder onderdeel daarvan zijn de vliegende wandelpaden: boerenland dat buiten het broedseizoen wordt opengesteld.
Midden-Delfland heeft bij de totstandkoming van het fonds goed naar de boeren geluisterd en is nooit op de stoel van de boer gaan zitten. Van meet af aan was daarom het animo onder boeren om mee te doen groot. Door boeren te belonen voor het onderhouden van het cultuurlandschap was Midden-Delfland achteraf gezien haar tijd ver vooruit.

Niet ageren, maar meedenken

Een van de betrokken melkveehouders is Arie van den Berg. Eind jaren negentig besloot hij om biologisch te gaan boeren. Zijn bedrijf is inmiddels overgenomen door zijn zoon, 'maar ik ben er nog elke dag'. Als bestuurder was hij betrokken bij de oprichting van de Midden-Delfland Vereniging, van Vockestaert en bij de start van het Groenfonds. Zijn motto is 'niet ageren, maar meedenken'. Zo is hij nu bestuurslid van het *Biohuis*, belangenbehartiger van biologische boeren en tuinders, waar hij de werkgroep eiwittransitie trekt: de omslag van dierlijk naar meer plantaardig voedsel. Arie voorspelt dat de waarde van het Groenfonds alleen maar zal toenemen, 'omdat een landschap als Midden-Delfland voor toekomstige generaties niet meer vanzelfsprekend is.'

Een mooie uitstraling geeft energie

Marc van Adrichem runt samen met zijn broer Joost en zijn ouders een melk- en fokveebedrijf in Schipluiden. Marc verhuurt zichzelf daarnaast ook als zzp-er in de bouw, om voldoende inkomen te hebben voor zijn gezin met twee jonge kinderen. 'Boer zijn is een vak dat je alleen volhoudt als je met hart en ziel begaan bent met je dieren en kunt rekenen op de steun van familie en an-

Oud grasland bij het Groenfonds

Een perceel dat minimaal 25 jaar niet is gescheurd/vernieuwd, plus:
- een grassenmengsel van tenminste vier soorten, waarvan minstens één: grote vossenstaart, gestreepte witbol, zachte dravik, kropaar of veldgerst
- minimaal drie kruiden, bijv. paardenbloem, smalle weegbree, gewone hoornbloem, klaver
- niet is verruigd/verbost en met onderhouden greppels
- bij voorkeur tenminste een deel van het jaar wordt beweid met melk/rundvee